

Wpływ czytelnictwa na rozwój dziecka

Czytelnictwo dzieci jest procesem bardziej złożonym niż czytelnictwo dorosłych, gdyż dzieci mają mniejszy zasób wiedzy i doświadczenia życiowego. Przebywanie z ulubioną książką jest bardzo ważną i pożądaną formą spędzania czasu w każdym wieku, zwłaszcza w obecnej rzeczywistości, wśród tak wielu zagrożeń ze strony telewizji, komputerów czy zdarzającego się złego wpływu rówieśników.

Dzięki czytaniu, które może być formą odpoczynku, dzieci wzbogacają swoje wiadomości z zakresu przyrody, historii, życia ludzi w innych krajach, poznają wiadomości z zakresu techniki i astronomii, mają kontakt z literaturą piękną.

Z myślą o najmłodszych publikowane są różne słowniki, encyklopedie, atlasy geograficzne, astronomiczne i przyrodnicze. Takie książki pobudzają i rozwijają wyobraźnię, prowadzą do poszukiwań coraz to nowych emocji, do nawyku obcowania z książką, która wywiera i pozostawia olbrzymi wpływ na stosunek do książki już w wieku dorosłym.

Pierwsze doznania estetyczne, takie jak: przeżycia radości, smutku, podziwu dla męstwa i bohaterstwa, bardzo wyraźnie kształtują osobowość dziecka. Czytanie baśni wywiera też wpływ na rozwój społeczny i emocjonalny. Pod wpływem lektury dziecko uczy się współczuć, kochać, podziwiać i potępiać to, co złe.

Czytanie książek może mieć też charakter pośredni, gdyż w przypadku małych dzieci i uczniów pierwszych klas odbywa się najczęściej poprzez rodziców, dziadków czy nauczyciela. Czytanie dziecku przez dorosłych może być w przyszłości zachętą dla dziecka do samodzielnego czytania. Gdy ktoś dorosły czyta książki dziecku, wytwarza się bardzo ważny związek emocjonalny między dzieckiem i osobą dorosłą.

Należy pamiętać, aby stworzyć dziecku odpowiednie warunki do koncentracji na czytanych tekstach. Dzieci, które dużo czytają, lepiej i ładniej wypowiadają się, popełniają też mniej błędów ortograficznych. Dzięki częstemu sięganiu po tę samą książkę dzieci trenują swoją pamięć odtwórczą, co sprzyja nauce i szybszemu opanowaniu pewnych treści szkolnych. W życiu dorosłym czytanie może pomóc w rozwiązywaniu problemów w domu, w pracy i życiu codziennym

5 najważniejszych korzyści z czytania

W dzisiejszym świecie książka nie jest dla naszych dzieci ani jedynym źródłem informacji, ani głównym źródłem rozrywki. Dlaczego zatem wciąż sięga się po książki? Dlaczego nam, rodzicom, powinno zależeć, aby to robiły?

Specjaliści zajmujący się rozwojem dziecka podkreślają wpływ czytania na aktywizację pięciu obszarów kompetencyjnych: komunikacji, odpoczynku, inteligencji emocjonalnej, koncentracji i emocji.

Komunikacja

Czytanie poszerza doświadczenia językowe dziecka, rozwija słownictwo, uczy wyrażać myśli i rozumieć sposoby mówienia innych ludzi. Im bogatszy język, tym sprawniejsze wyrażanie własnego zdania, lepsza umiejętność werbalizowania uczuć i potrzeb. Przeczytane w książkach historie uczą dostrzegania związków przyczynowo-skutkowych, odnajdywania zależności i wyciągania własnych wniosków. Krótko mówiąc, czytanie kształtuje umiejętność samodzielnego myślenia i formułowania myśli – kompetencje niezbędne do właściwego funkcjonowania społecznego.

Odpoczynek

Są dzieci, które mają spore trudności ze zrelaksowaniem się, wyciszeniem i odpoczynkiem od nadmiaru stymulacji i wrażeń. Bywają przez to nadmiernie pobudzone i chaotyczne w działaniu.

Czytanie książek to jeden z najlepszych sposobów relaksu. Podróż w świat wyobraźni daje wytchnienie i tak potrzebną współczesnym dzieciom ciszę, zwłaszcza po zbyt długim oglądaniu telewizji czy graniu na komputerze.

Inteligencja emocjonalna

Samodzielne czytanie wymaga od dziecka podjęcia wysiłku oraz wytrwania w nim dla osiągnięcia celu (przeczytania książki do końca). Wyrabia w dziecku cierpliwość i umiejętność oczekiwania na nagrodę odroczoną w czasie. Nagrodę tym większą, że osiągniętą wyłącznie własną pracą. Realizowanie przez dzieci zadań z tzw. odroczonym efektem wpływa pozytywnie na rozwój ich inteligencji emocjonalnej, niezbędnej do prawidłowego funkcjonowania psychicznego.

Nauka samodzielnego czytania jest częścią mądrego wychowania, polegającego między innymi na stworzeniu klimatu, w którym nie wszystko musi być szybko, natychmiast. Kształtuje postawę cierpliwości, skupienia i refleksji nad tym, co się robi.

Koncentracja

Brak koncentracji u dzieci jest naturalnym zjawiskiem na jednym z etapów rozwoju. Obecnie jednak psychologowie dziecięcy, wychowawcy, a także rodzice napotykają coraz większe trudności w pracy z dzieckiem nad umiejętnością skupiania uwagi. Wynika to z rosnącej liczby bodźców, jaka otacza nas w codziennym życiu. Dzieci bywają niespokojne i nadmiernie pobudzone. Nieumiejętność skupienia się na rzeczach istotnych sprawia, że stają się niepewne siebie i ciężko znoszą porażki.

Ćwiczenie koncentracji uwagi to zadanie bardzo trudne, ale niezbędne do prawidłowego rozwoju intelektualnego. Rodzice i bliscy dorośli powinni wspierać dzieci we wszystkich rodzajach aktywności, które pomagają wydłużać czas koncentracji, szczególnie na tych zadaniach, które wymagają niepodzielności uwagi. Jedną z takich aktywności jest właśnie nauka czytania.

Emocje

Treść książki często staje się pretekstem do rozmowy z rodzicami czy rówieśnikami na ważne dla dziecka tematy.

Czytanie odpowiednich książek jest polecane jako forma leczenia psychoterapeutycznego dzieci nieśmiałych, nadmiernie agresywnych, z szeroko pojętymi trudnościami w rozwoju emocjonalno-społecznym. Książka może pomóc zarówno w poznaniu sytuacji, z którymi dziecko się nie zetknęło, jak też posłużyć za temat rozmowy o trudnych emocjach, których samo doświadcza. Czytanie uczy empatii i wrażliwości.

Wspierajmy, cieszymy się z postępów, czytajmy!

Nie ma wątpliwości, że czytanie jest niezbędne dla rozwoju naszych dzieci. Na szczęście stanowi jedną z niewielu konieczności życiowych, która jest zarazem przyjemna. Sprzyja harmonijnemu rozwojowi intelektualnemu i emocjonalnemu oraz, co najważniejsze dla samego czytelnika, przynosi **mnóstwo frajdy!**

Jako rodzice **kibicujemy naszym dzieciom** w tej nauce. Zamiast sprowadzać czytanie do kolejnej metody stymulującej rozwój dziecka, spróbujmy traktować je jak wartościową zabawę lub rozrywkę, którą przecież w gruncie rzeczy jest.

Nauczmy się uznawać za sukces każdą sytuację, w której nasze dziecko samo sięga po książkę: ogląda okładkę, ilustracje, czyta pierwsze słowa, a potem zdania. Chwalmy dziecko za takie zachowanie i okazujmy zainteresowanie, rozmawiając z dzieckiem o tym, co właśnie obejrzało i przeczytało.

Pamiętajmy też, aby nigdy nie traktować czytania jak kary! Z praktyki zawodowej nauczyciele wiedzą, że niektórym rodzicom zdarza się, w odpowiedzi na złe zachowanie dziecka, stosować wariant kary „nie ma telewizji – będziesz czytać!”. Taka kara to zły pomysł. Kto polubi coś, co musi robić pod przymusem?

Kupując dzieciom zabawki edukacyjne i zapisując je na zajęcia mające rozwijać ich zainteresowania, czasem chyba zapominamy, że czytanie książek także zaspokaja wiele dziecięcych potrzeb, a rodzicom ułatwia życie. Umożliwienie dziecku kontaktu z książką nie wymaga przymusu ani nacisku, nie sprawia trudności organizacyjno-logistycznych, a dzięki niewielkim nakładom finansowym (chwała bibliotekom!) książka znajduje się wprost na wyciągnięcie ręki.

Czytanie książek nie jest lekarstwem na wszystkie trudności naszych dzieci w nauce, ale niewątpliwie jest jednym z najlepszych sposobów na uniknięcie problemów. I pamiętajmy przede wszystkim: **czytanie to także świetna zabawa!**

Umberto Eco powiedział: „kto czyta książki, żyje podwójnie”. Jeżeli więc nie chcemy, aby nasze dzieci żyły w jednowymiarowym świecie pozbawionym prawdziwych emocji, zróbmy wszystko, by polubiło literaturę, aby sięgało po książkę w sposób spontaniczny, pozbawiony presji i przymusu.